

OPINIONS

Nº 123 - any 2020

Carta a la Núria

Benvolguda:

No fa gaire que, amb motiu del teu aniversari ens hem comunicat per telèfon, però, avui, m'he llevat pensant en tu i com era molt d'hora per trucar-te, em poso davant l'ordinador disposada a escriure el que serà un monòleg, però que, servirà en un altre moment, per poder dialogar davant d'un plat d'escudella barrejada que tant ens satisfà.

Saps que m'agrada expressar el que penso escrivint. També saps que, quan començava a fer-ho, vaig descobrir, amb una barreja d'indignació i disgust, que algú es dedicava a modificar els meus escrits, amb mala fe, per després mostrar-los com si fossin l'original. Malgrat el perill que es pugui repetir, segueixo fent-ho.

S'acosta Nadal i, com cada any per aquestes dates, començo a neguitejar-me empesa sobretot per la nostàlgia. Com més gran em faig més recordo els dinars de Nadal compartits per diferents generacions, amb una sobretaula d'hores de conversa en què cadascú opinava, xafardejava, escoltava, callava, o feia una becaina, segons li venia de gust.

Per motius personals (dels quals te'n faré cinc cèntims en un altre moment), vaig sovint a la capital on passo uns dies i torno al poble on visc des de fa anys. M'agrada l'ambient que hi ha a Barcelona les setmanes prèvies a Nadal: el guarniment de carrers i places, les llums, les nades que se senten per tot arreu i que tempten a les riuades de vianants a passejar i comprar els regals obligatoris d'aquestes dates. Sempre penso que potser tot aquest guirigall els fa més feliços.

Si t'haig de dir la veritat, la felicitat no sé ben bé què és ni què vol dir. Se'm fa difícil definir-la, però, diria que té a veure amb l'espiritualitat, la serenor, la joia, la confiança en un mateix i l'autoestima; qualitats que, a voltes, es poden confondre amb el benestar fugaç que proporcionen altres plaers i coses materials.

Tots volem ser feliços i ningú actua en perjudici propi. Guanyar diners, conquerir el cor de la persona desitjada i viure sense preocupacions, entre altres, són objectius per aconseguir la felicitat que anhelem i que cadascú situa en un lloc diferent.

Però, els impulsos, els sentiments i les passions, o senzillament viure tranquils, poden transgredir els límits d'aquests objectius: el luxuriós tendir excessivament als plaers sexuals; l'iracund a cridar, a enutjar-se i sentir odi amb facilitat; l'avar a retenir excessivament els diners i, el mandrós a no fer brot, com a exemple d'altres excessos.

Segons el gran filòsof grec Aristòtil, l'objectiu de tot ésser humà és la felicitat, però adverteix que, deixar-se portar pels instints en demesia no la proporciona.

El cos no hauria d'empresonar a l'ànima amb les seves imposicions, ni l'ànima té el monopoli de la veritat amb els seus raonaments. Cap dels dos hauria d'aclaparar a l'altre sinó que, haurien d'anar plegats, per aconseguir la felicitat i la serenor que tan anhelem.

Deixant de banda la filosofia que, el seu entramat ens agrada compartir i, tornant a aquestes festes; aquest any no sé pas si el dinar de Nadal el celebrarem plegats a casa meva al poble, o a causa del confinament l'hauré de passar sola. Un dubte que tu no tens perquè sou 36 de família i, la norma establerta és que només poden reunir-se sis persones. Una norma que t'ha obligat a prendre una decisió salomònica: Cadascú a casa seva i tu i el Salvador el passareu al Bruc voltats d'una natura meravellosa i cantant nadales a ple pulmó.

Una de les coses que més m'agrada en aquestes dates és la missa de Nadal. L'església on assisteixo a la una del migdia és a Boldú (un poble de 200 habitants a la comarca de l'Urgell). És una església més aviat petita, amb l'interior de pedra que rep la llum exterior a través de dos vitralls de colors i que, tot plegat, convida a la serenor i a la pregària.

En anys anteriors, l'església s'omplia de gom a gom (unes 140 persones) i, a mesura que la gent anava entrant se'ls regalava una espelma votiva vermella i encesa que, en el moment de l'adoració al Nen Jesús, amb tots els llums elèctrics apagats i, cantant "Santa nit", eren uns minuts sublimes en què quedaven soterrades i oblidades, momentàniament, totes les rancúnies, les enveges i els problemes que ens afligeixen més sovint del que voldríem. ¿Què passarà aquest any? Ningú ho sap. Cal esperar. Però, desitjo de tot cor, que també puguem gaudir d'aquesta litúrgia i de les emocions que comporta.

Algú no-creient, m'han comentat que aquestes cerimònies i altres, són una mica de folklore per cridar l'atenció. Potser sí, però particularment haig d'admetre, que com més complexes, més mil·limetrades, més gent intervé i, amb la música i els cants adients, em fascinen. Un espectacle al qual sempre que puc hi assisteixo.

Al llarg dels segles, les tradicions religioses han estat una de les múltiples respostes que l'ésser humà ha necessitat per a omplir un buit interior, cosa que, perquè sigui així, és imprescindible tenir fe, la creença en la transcendència, l'esperança en una vida eterna, la reencarnació, la immortalitat, i un llarg etcètera. Sigui quina sigui l'opció escollida, totes tenen un element en comú: l'espiritualitat i la reflexió

Però, la tradició i la litúrgia cristianes en aquestes dates són una cosa i, la realitat històrica n'és una altra ben diferent.

Els experts han arribat a la conclusió que Jesús va néixer en una data indeterminada. Ni els evangelistes en fan esment ni hi ha cap documentació que en faci referència. Però, el que sí sembla segur és que Jesús no va arribar a aquest món a l'hivern si hem de fer cas de la descripció de Lluc, 2,1-14 quan diu: "*acampats al ras, hi havia uns pastors...*". L'hivern palestí arriba a sota zero i, els ramats el passen estabulats. No és fins a l'arribada del bon temps que surten a pasturar al ras sota la vigilància del rabadà.

¿Per què s'establí el naixement de Jesús el 25 de desembre? L'explicació més acceptada és que era un costum pagà celebrar en aquesta data el solstici d'hivern (actualment, aquest solstici, té lloc el 21 o el 23 de desembre a l'hemisferi nord), dia en què hi ha menys llum diürna de l'any i comença l'estació d'hivern.

Durant aquest solstici, en els últims segles de l'imperi romà, entre altres solemnitats, s'encenien espelmes com a culte a deïtats com Al-Gàbal, Mitra i el Sol Invictus, ritus en els quals els cristians també prenen part.

Eren uns déus que en la seva descripció de redemptors i salvadors, es troba un cert paral·lelisme amb el cristianisme, sobretot en la religió mitraica d'origen persa, adoptada pels romans l'any 62 abans de Crist.

Fóra en el segle IV de la nostra era quan, per combatre aquests cultes amb un arrelament profund i, davant la impossibilitat d'eliminar una tradició tan establerta, l'Església dotà aquestes celebracions paganes de significat cristià, establint el 25 de desembre com a data del naixement de Jesús.

Siguin quines siguin, les dates i la simbologia; el 25 de desembre sempre serà per a nosaltres el dia del naixement d'un infant a qui posaren per nom Emmanuel i que, més tard, es convertí en un profeta a qui anomenaren Jesús.

Un personatge extraordinari que canvià el món proclamant l'amor als altres, la comprensió i el perdó. Valors que són la base del cristianisme i que, en aquest moment, té milions de persones que els segueixen.

Bé, ha arribat l'hora de plegar veles. Quan he començat a escriure, la meva intenció era fer-te aquesta carta més personal, però, la meva ment sempre em duu d'una cosa a l'altra i he acabat fent una pinzellada filosòfica i històrica. Cosa que sé no et desagradarà, perquè sempre que parlem acabem tocant algun d'aquests temes.

S'acosta el 2021 i potser fóra bo fer un balanç introspectiu, amb esperit analític i sincer, del que ha estat el 2020. Dels propòsits que s'han fet realitat i dels somnis que, un any més, han quedat en el tinter. Malgrat que, pot fer mandra fer balanç tant en el pla personal, afectiu i professional, crec que, de tant en tant, s'hauria de fer sense esperar a finals d'any.

No vull estendre'm més i m'acomio desitjant de tot cor, que tinguis un Nadal feliç i, malgrat que, no seràs voltada de tota la família, el passaràs amb el Salvador que, amb la seva estima, omplirà amb escreix les altres absències. Que, el 2021 sigui portador per a tu i els teus estimats de salut i benaurança i, desitjo intensament, que s'acompleixin tots els teus somnis.

Rep una abraçada, molt, molt estreta.

Mercedites

Cloenda

A tots els que em llegiu, desitjo que passeu un bon Nadal i que, el 2021 sigui molt millor que el 2020. Un any per a no recordar en què, quasi tots, hem passat molts moments d'angoixa emocional, material o econòmica.

Malgrat el trasbals que ha ocasionat la Covid-19, val la pena recordar del 2020, els dies i les petites coses que ens han generat satisfacció.

Entrarem en un any ple d'incerteses i de no gaires bons auguris, però, cal no perdre l'esperança que s'aniran complint tots els desitjos que per culpa de la pandèmia, originada pel maleït virus, no s'han pogut realitzar.

¡¡Bones festes!!

Maria Mercè Usón